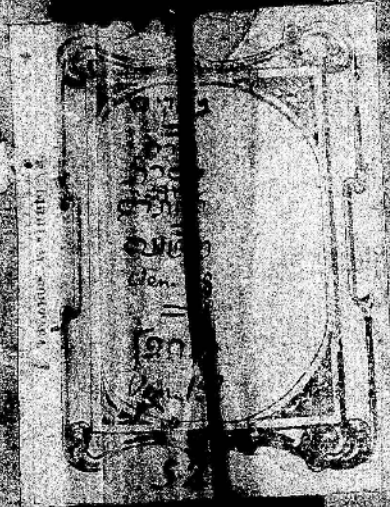

MAGYAR TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
BIBLIOTHECA ACADEMIAE
SCIENTIARUM HUNGARICAE
BUDAPEST KELETI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA ORIENTALIS
COLL. KAUFMANN, B 683-

686.

WEISZ Miksa
Néhai dr. Kaufmann Dávid tanár könyvtárának héber
kéziratai és könyvei. Összeáll. és ismerteti --.
Budapest, 1936. Alkalay ny. Pozsony. 199,80 p. 23 cm.

B
683-
686.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 683-b.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 683-6.

טוב טעם ודעת למדני כי תורתך אהבתי

אנכי

האשכנזי אליהו בן ברך אל חביו אורי בלתי
 ויהי בהיותי ואני בעיר ויילסייא אשר סמכסיה
 גדלה מחכמים ויהי מימים אתרי אשר הניח יי
 לי ואני שלו בחלי את יי זכרתי וארז הנר אשר נדרתי
 בספרי הקדומים לחבר חבור בטעמים ולבאר דרכים במשפט
 המלכים וביני משרחיהם ואיזה סטעמיהם למעלה או למטה
 וארז עד עתה ולא אוכל עוד להתעלם את נדרי אשלם כדון
 ובמזבח כי יי השבת עלי חזקה אך לא אעשה העתקה מרוב
 דברים אשר כבר נזכרים ברובה מקומות וכחם כל רעודת
 דומות ופי בהם לא אפער רק מעט מעט בקצור ולא באריכות
 בדברים שבתם צריכות והכלל בתוך זה חבורי ויהיה רוב דבורי
 בענינים קשים ודברים חדשים שאינם מצויים ולהכתב ראויים
 כאשר כל עין תחזה וקראתי שם הספר הזה

ספר טוב טעם

ובכן באת הפעם בנתי
 שלשה בתים ובראש הספ

תתים ובשם השם עליו גמר אטורר ואמר :

זאת הפעם אפרי העם	שככה לו אמרי נועם :
ספר יקרא מעמי מקרא	על כן נקרא לו טוב טעם :
הולידה ונריסחו	אלוהי בחור מעם :

הנה

כבר בארתי וברדתי בספר מסורת הקסורת בראוי
 גמורות וברורות כי הטעמים והנקודות לא היו
 מוטמעים האותיות עד אשר תתיבת התלמוד שקמו בעלי המסורת
 אשר בטבריא המדינה והמציאו זאת החכמה גם ישבתי רעות האומר
 כי הנקודות והטעמים נתנו מסיני ועיין שם מי שרוצה לעמוד על
 אמיתת הדבר לפי דעתי גם שם הודעתי לתכלית מה הומוצא
 והכלל ממח שארתי כי הטעמים מורים על באור הפסוקים כמו

שכתוב רש"י ז"ל בכמה מקומות בפירושו : ז"ל אלמלא טעמוז
הפסוק לא הייתי יודע לפרשו . וכן כתב רא"ע כל פירוש שאינו
על דרך הטעמים לא תאבה לו ולא תשמע אליו כי בעל הטעמים
ידע הפירוש יותר ממני ע"כ וכבר הקשיתי לשאול עליו בספרי
הנ"ל על שכנה בעל הטעמי בלשון יחיד והיה לו לומר בעליו בלשון
רבים כי רבים היו בלי ספק כאשר בארתי בספרי הנ"ל :

והנה

הסכמה לחלק דברי התבוד הקטן הזה לחלקי .
ואטיסם שמונת פרקים למען ירוץ הקורא בהם
וימצא את מבוקשו על נקלה . וזה לך ההתחלה :

הפרק הא

בבאור מספר הטעמים ואיך נחלקו ל'ג'
חלקים ומספר שמותם ותועלתם :

הפרק הב

בביאור דרכי הטעמים ודינם ומעמד מ
משרתיהם ומשפטם . וכללים טובים
בכמה דברים :

הפרק הג'

בביאור כי חצי מספר המלכים מתרופים
פ' יבאו זה אחר זה והחצי אינם מתרופי
ובביאור כי רוב המלכ' טעמם למעלה על האות והמשרתים רובם
טעמם למטה ומה היא הסבה באותם משרתים שטעמם למעלה :

הפרק הד'

בביאור הטעמים המפסיקים יש מפסיק
יותר מהברז והמלכים הקטנים הם יותר
מפסיקים מן המלכים הגדולים ובביאור איזה מלך אין לו משרת
ואיזה יש לו משרת אחד . ומי שיש לו ב' או ג' משרתים או יותר .
ואיזהו המשרת שישרת רק למלך אחד . או לב' מלכים או יותר :

הפרק הה'

מבאר צורות ותמונות כל שלשי הטעמי
וקורא לכל אחד בשמו גם שמו הנדרפין
אשר יש לקצתן זכור :

הפרק הו'

בדיני המלות שטעמם מלעיל או מלרע :

הפרק הז'

בביאור דיני הכתגים והגעיות :

הפרק הח'

בדיני המלות המוקפ' ושאינם מוקפ' :

פרק א

הע לך כי לא עלתה הסכמה מן חלפת בין
המקראים במספר הטעמי אשר הכנים עליה

מנחה או ממצאם יהיה מי שיהיה יחיד או רבים . וכבר גלית את
דעתי בזה בהקדמתי לספר מסורת המסורת ויש מחמירים במספרם
ויש מקילים . ואנכי המחמיר יותר מכלם והעמדותי מספרם על
שלשים והמקל יותר מכלם העמיד מספרם על ה' ויש על יותר
אך עד השלשי לא בא . אכן רע כי ההפרש שבניהו אינו במספר
הטעמי וצורתם כי הכל מודים בהם . ועליהם אין להוסיף ומהם
אין לגרוע אך ההפרש שבניהם אינו אלא בשני שמותם כי יש
בקצתם ומתחלפי בגנונם לפי החלפות מצבם . עד שטעם פלוני
נקרא כמקום אחד בכמה ובמקום אחד בכמה כאשר יחבאר עוד .

והנה שלשים הטעמים האלה נחלקו ל'ג' חלקים י' מהם נקראים
מלכים . וסמך ליד המלך . ונקראים כן לפי שכל אחד יעצור
ויפסיק בין דבר לדבר ויעמידו במלך אשר יעצור בעמו ולא מהן
נקראים משרתים כי הם באים לעבודת המלך להמשיך הדבור בלי
הפסק עד מקום מושב המלך . זה מהן לא נקראו מלכים ולא
משרתים לסיבה שתודע אהכ הרי לך שלשי הטעמים . והנה אוציא
בכספר צבאם לכולם בשם אקרא ואילו הן אשר מלכים נקראו
שנים שנים באו א' ז' ג' ח' ט' י' י"א . ובאורים אנתח
זקא זקף קטן . זקף גדול . גרש גרשים . תלישת . תביר .
טפתא . רביע . יחיבי . פשטא . לגרמיה פור :

ואלה הם סמני וא המשרתים קרם . ים . תמם . מעם .
זה באורים קדמא זרנא
מונה : ירח בן זמרי מהפך : תרסא מירכא פשוטה מירכא
כפולה . מכרבל . עליו מאיילא והחמשה שאינן מלכים ולא
משרתים סמנם שקפסס . פי שלשלת קרניפרהו פסיקי
סגול . מלוק . והנה אלה החמשה לא נחשבו עם
המשרתים לפי שיש לחם רין הפסקה בין אותיות יהוה לבגד
כפ"ת כשאר כל המלבים כאשר בארתי בפרק שירה בשיר ר' עשו
ולא נחשבו עם המלבים כי השלשלת לא נמצא במקרא רק זפעמי
והואיל ונתן בסניף לא נתנו עליו הוד מלכות . וכן הקרני פרה לא

נמצא רק ה פעמים לפיכך לא הגיע למלכות כי כל שאר המלכים
 נמצאו למאות ולאלפים וכן המטל לפי שלא בא רק אחד הזרקא
 וחליו הזרקא לא בא לעולם לא מלך שמו נקרא והפסוק לפי שלא
 בא רק אחד מהמשרתים עמו כאשר יחבא בחמונתו לפיכך לא
 נמסח למלך והסלוק לפי שהוא הכרת לבא בכל סף לפיכך לא
 נבחר למלך ואם האמר למת נבחר האתנה למלך והלא אינו בא
 רק לסימן הציטטטטט הפסוק ויש לומר לפי שאינו מוכרח לבא
 בכל פסוק כי הרבה פסוקים יש שאין בהם אתנה כמו שיתבאר ב
 בתמונתו והנה רוב המדקדקים צרפו אלה התמשה טעמים עם יד
 המלכים הנזכרים וספר כלם יטוטיטטט וראה בטוב וכן אנתנו
 האשכנזי מחסרים מן המשרתים והעמדתו מספרם על שבעה
 זכר להם שבעת הכוהנים המשרתים פני המלך כי כן ישרתו לפני
 המלכים ולא לאתרוחם וג המשרתים שאנתנו מחסריהם מאילא
 עליוסכרבל שהלועזי נוהגים לקרותו כך ונתתי בהם סימן מעם
 לועז ועוד אדבר בהם בתמונת המונח גם המירכא כפולה אינו ראוי
 להמנו לטעם מיוחד אך על שם אחיו המירכא יקרא בעבודתו כמו
 שיתבאר בתמונתו והנה יש לך לדעת כי שלשים הטעמים
 הנזכרים נוסדו רק על כא ספרים כי טעמי ג הספרים שהם איוב
 מטלי תילים יש להם קצת טעמי שונים בשמותם ותמונתם ונגזם
 בעבור קוצו הפסוקים שבהם ואם ירחיב ה גבול זמני אחר בהם
 מאמר בסוף התגור הזה

פרק ב

בביאור דרכי הטעמים ודינם ומעמד משרתיהם
 וסטפטים גם שמות הטעמים מה שיש בידי לבאר
 אבאר אך כלם לא אבאר ביען כי רובם אינם לשון הקדש אך מלשו
 תרגו ירושלמי שהוא הלשו שדברו בו בעלי המסור כאשר פירשתי
 במקומו בספר מסורת המסורת גם רובם שמות נרדפים של ב' או ג'
 מינין וכן רע כי לכל המשרתים שמורת נרדפיין וכן למלכים רק ה
 מלכים שאין לאחד מהם שם נרדף סימנם תח' פ' ת' ת' ת' ת' ת' ת'
 פ' ז'
 האשכנזים ואוכור אצל כל אחר השם הנרדף אשר לו וזרבה מהם
 ששמותם מורים על תמונתם גם על נגזם כגון הזרקא והמהפך

והדרגא והסגול והסלול והדומות אכן מיגוד לו פי של ספרות
 או שרתא והתיב ותלוישא והמאילא וחמדתו גם אין בידי לבאר
 הנגן של כל אחד ואחד כי אי אפשר ללמוד זה בשל פי כי אם פנים
 בפנים בקול המצא מפי הסגן לאת והשומע והנה רבים ישאלו מה
 היה צורך לבעל והטעמים לעשות כל כך מלכים וכל כך משרתים
 טונים אלה מאלה וכו' לזה וזה מספיק בכל הסלול שיש בחן
 העמדתו והפסקת ענין מן אחד של הטעמים והמפסיקים הנקראים
 מלכים כגון אתנה או זקף או רביע או פשטא וחמדתו ולי ישימו
 פעם זה ופעם זה וכן בטעמים שאינם מפסיקים הנקראים משרתים
 למח דמרו פעם סתם פעם מהפך פעם דרגא ודומיות וכו' לא היה
 מספיק לטעם אחד מזה בכל מלה שאינה מפסקת גם היה מספיק
 לשים בכל מלה המפסקת טעם אחד ובכל מלה שאינה מפסקת לא
 ישימו שום טעם רק קראוהו כמו סתם תחת האות שבו הגיגן אם
 מל עיל או מלרע ובטוב חידה טובן שבבל מלה שאין ברה טעם
 שהמאמר היה נמשך עד מקום שנמצא שם טעם עכל שאלותם ו
 ויש להשיב כי הטעמים לא נעשו להורות על ההפסקה או על
 המשתכח הענין לבי כמי שהשבו הכים כי גם להורות על הנגן
 על השיר להנעים את הקריאה כי ידוע שתשיר והנגן פעוררל את
 דות השכל והעיון כמו שאמר הפילוסוף הטבע יששך אחר הפלגת
 השיר זמא פעל בורותו לבן אין מלה שאין לה טעם מלך או משרת
 להורות על נגנו המיוחד לו לאפוק קריאת הספרים והלעזים
 שאינם מנגנים רק המלכים הגבולים ועדן אולי כגון זרקא פ' ז'
 גרשים ותלוישא וחמדתו והמשרתים כמעט כלן הם קוראין
 בנגן אחד אבל אין אנתנו האשכנזי עושים כך אך קורין אנתנו כל
 טעם בין מלך בין משרת בנגן המיוחד לו וכבר נרפסו בין הגוים
 נגוני הטעמים כלם בחכמת השיר הנקרא מטיקה וטיטע חכמת
 השיר יודע לנגן אותם כמוט בלי משגה ו וחנה יש לספק אם נעשו
 הטעמים עם הנקוחות בפעם אחת או נעמד על ידי אנשים מתחלה
 חיד או רבים לא בזמן אחד כי לפי רעת ראע היה איש אחד וקרא
 אותו בעל הטעמים ולפעמים קרא אותו המטעם כאשר כתבתי
 בחקרסת הספ המל ולבי אום לי כי אותם שהמצאו הנקוד המצאו

ב השפמים והושמו שניהם עם האותיות בזמן אחד והמעשה שהיה
 כך היה כאשר הכיבו בעלי המסורת להניח הנקודו והטעמי בכל
 פסוק ופסוק והתבוננו בראשונה באותו מלה ראוי להניח סוף
 הפסוק אך בתור היה להם בקבלה ממדעת כמו שבארתי בהקדמה
 השלישית בספר מסורת המסורת אבל עשו שם בנקודות גסות זו
 על גבזו כוחו לסימן וכן בכל המקרא ואכ התבוננו באות מלה
 האו להרית חצי מטעמי הפסוק ושדשמו בה תתנה והכרח שעשו
 כל זה קודם שהניחו הנקודות יען כי הרבה מהנקודות משתנות
 בעבוד האתנה ופפ כמו ארץ ארץ שטר ושטר אכלתי אכלתי
 והמיות ואחר ששמו האתנה וכפ ראו כמה הפסקות ראיות מראש
 הפסוק עד האתנה וסן האתנה עד ספ והניחו כמספרם מהמלכי
 הנזכרים עם המשרתי השייכים להם ועשו העקר מהזקף כי הוא
 יותר מפסוק פכל שאר המלכים וזלרת האתנה וסוף פסוק וגם
 בעבירו ישתנו לפעמים הנקודות כמבואר בדקדוק ואם היה נראה
 להם שלא היה צריך הפסקה גדולה שמו שם המפסיקים האחרים
 שאינם מפסיקים כל כך והכל לפי אורך הפסוק וקצורו והמשל
 כאשר היה הפסוק קצר מאד לא שמו בו האתנה רק הטפתא וסוף
 פסוק עם משרתיהם כמו וידבר אל משה לאמר המירכא
 הראשון משרת לטפתא והשני משרת לסוף פסוק והמקף שבמלת
 אל אינו מן המנין כאשר יתבאר עוד ואם הפסוק קצר יותר לא
 שמו בו רק המירכא טפתא וסוף פסוק כמו ובנין השים ואם הוא
 יותר ארוך שמו בו האתנה וב טפחות האחד קודם האתנה
 והאחר קודם הסוף פסוק כמו בראשית ברא אל הים את השמים ואת
 הארץ ואם הוא יותר ארוך במלה אחת או שנים או שלשה שמו
 בו הזקף או הפשטא או החביר ודומיהן עם משרתיהם ואם הפסוק
 ארוך מאד שמו בו א או ב או ג מהמלכים הגדולים כמו הפזר או
 הזרקא והנה דומיהן קצתם לפני האתנה וקצתם אחר האתנה
 והכלל כי שמו הטעמי לפי בחירתם ואין לשאול למה שמו לפעמי
 זרקא ולפעמי הפזר או הרביע ודומיהן ואולי הם כוונת בזה סודות
 מסודות החזק כי רעתם רחבה מדעתנו ואין אחטו יודע מה יודע
 עוד כי כל פסוק שאין בו אתנה אין בו אחר מהמלכים הגדולים רק
 אחר

אחד מאלף מצאתי כמו כל אשר נשמת רוח הים באפיו מכל אשר
 בבריכה סתו והכלל כי נמצאו הרבה פסוקים בלי אתנה אבל
 בלי טפתא לא נמצאו

פרק ג

רע כי יף המלכים חציים מתרדפים פי באים
 שנים או יותר זה אחר זה וחציים אינם ס
 מתרדפים המתרדפים סימנם פף זז תל פירוש פזר פשטא
 זרקא וקף גדול וקטן חביר לגרמיה ושאנם מתרדפים סימנם
 נת טר אס פי גרש וגרשים תלישא טפתא רביע אתנה
 סוף פסוק יש מהן המתרדפים הרבה ויש מהן מעט ואין כהם
 המתרדף יותר מן הפזר שהוא מתרדף מן בעד ופעמים ובמקום
 אחד נמצא מתרדף פעמים זכריתו בן ועזאל וגומר והזרקא לה טו
 והזקף נמצאים מתרדפים בא ג פעמים והמתרדפים ב פעמיולא
 יותר סימנם תפל פי תביר פשטא לגרמיה ועו ידובר מכל אלה
 איש איש בתמונתו ודע כי החמשה שאינם מלכי ולא משרתים לא
 יתרדפו לעולם רק הפסיק כמו שיחבאר בתמונתו והמשרתים
 לא יתרדפו רק המונח והמירכא כאשר יתבאר בתמונתם ודע
 כי יש המלכים כלם טעמם עומד למעלה על האותיות חוץ מן ה
 שטעמם למטה סימנם אס טתי פי אתנה סוף פסוק
 טפתא חביר יתיב ונראה לי הטעם לפי שהאתנה וסוף פסוק
 סבות השחנות הנקודות כמו שכתבתי לעיל לפיכך שמו מקומם
 למטה אצל הנקודות והטפתא לפי שהוא המלך הקרוב אל אכף
 חסיד לפיכך שמו גם אותו למטה והחביר לפי שהוא כמון אל
 הטפתא ואין תביר בלי טפתא לפיכך שמו מקומם יחד למטה
 וחתיוב לפי שמקומו תמיד לפני הנקודו שמו מקומו אצל מקומם
 והמשרתים כלם טעמם למטה חוץ מן ג סימנם תקף תלישא
 קדמא פשטא טעמם למעלה ונראה לי הטעם לפי ש
 שחמותה התלישא כמו התלישא רק שהחליש עומד בראש החיבה
 והתלישא בסוף החיבה לפיכך שמו מקומם כאחד והקדמא
 והפשטא לפי שחמות כל אחד קו אחד למעלה נוטה משמאל
 לימין כתבנית הטפתא שלמטה ואם הי שמיים גם אותו למטה לא
 היה הפרש ביניהם לפיכך שמו מקומם למעלה והפסיק

והלגרמיה ישחם אחים ורעים שמוטעכם לא למעלה ולא למטה
רק מקל אחד בין ב' תיבות כאשר יתבאר ונמנע מעיד על חיות
מקומם בין ב' תיבות כי אין להם נתיב רק נתיב הפסקה בין ב' תבות
הנה דוע מדרך ודקדוק בוי' המלכים כפי
פרק ד להם להפסיק בין יהוה לבנו כפרת ואין
הפרש ביניהם כי כלם מבטלים חוק יהוה בשנת
אכן במה שהם ימורים על ההעמדות וההפסקה בין ענין לענין יש
הפרש ביניהם כי הסוף פסיק יותר מפסיק מהאמת והאמת יותר
מהזקף והזקף יותר מהתביר והתביר יותר מהשפתא והזקף והפזר
והקרני פרה והשלטות והתלישא שחם המלכים והגזילים
אינם מפסיקין כל כך כמו המלכים הקטנים הנזכרים והמשל חנה
השלטות שיש לו קול יותר גבוה מכל המלכי עד שמנגנים אותו
בשני פזרים וכתלישא הנה הוא פחות מפסיק בענין מכלם וכן
הקרני פרה קולו כפזר אחד וכשני תלישות כמעט אין בו הפסקה
ענין וכן הזקף והפזר בכלן הפסקה הענין הוא בטעמים הקטנים
הבאים אחריהן והמשל הנה הזקף אחריו מגול והפסקה
היא בסגול ולא בזקף כמו בשלח פרעה את העם וכן הפזר
עקר והפסקה כאחד מהמלכים שאחריו כמו כל אשר נשמרת
לט רוח חיים באפיו והפסקה היא ברביע וכן השלשלת וימאן
ויאמר אל אשת ארניו והפסקה היא בוקף שבמלת ארניו וכן
הקרני פרה אשר עשה ה' הפסקה היא במלת לסרני וכן
בשאר חוק ותמצא אבל המשרתים אין בשירותן מדרגות עד שיהיה
אחד יותר בלתי מפסיק מתבו אך כל אחד ישרת למלכו בשורה
כאשר יתבאר עוד ודע כי אין מלך שלא ישלו משרת אחד או יותר
חזן מן שלשה מלכים שאין להם משרת כלל סימנם זה פירוש
זקף גדול תיב שלשלת וגם שאר המלכים דרכם לנה ל
לפעמים בלי משרת ובפרש כשהם בראש הפסוק או אחר האמת
ובל המלכים דרכם לביא כרפ חזן מן הסגול והכפ שלא יבוא
לעולם כרפ או אחר אמת אבל לא נמצא משרת בלי מלך לעולם
וכן לא נמצא מלך שנשתנה להיות משרת או להפך רק המונח
הבא לפני לגרמיה שב לחיו מלך כאשר יתבאר בתמונת הלגרמיה

סמות ז'
ראסי ז'
חסת ז'

וכן באמת בא השלשלת לפעמים מלך ולפעמים משרת כאשר
יתבאר במקומו ודע כשם שאין הברכה בלי נקוד כך אין קול בלי
טעם ושאר המלכים זולת ה' שזכרתי יש לכל אחד יותר ממשרת
אחד רק מלך אחד שאין לו רק משרת אחד והוא כפ' וג' מלכים
לכל אחד במשרתים וסימנם זל אט פירוש זקף לגרמיה
אמת טפחא ומלך אחד שיש לו ג משרתים והוא
הרביעי וג' מלכים לכל אחד ד משרתים והם זרקא ותביר ובמלכי
לכל אחת משרתים והם תלישא וגרש וג' מלכים לכל אחד ז
משרתים והם הפשטא והפזר הרי שמצינו דרכה משרתים זה אחד
זה שאין מלך ביניהם כגון תלישא קטנה וקדמא וקדמא ומתפך
גם מונח ודרגא ודומיהן ודע כי ג מלכים הם שיבאו לפעמים שנים
על תיבה אחת וסימנם זפס פירוש זרקא פשטא סגול וכן
התלישא שהיה משרת באים לפעמים שנים וח
לפי שמקום מושבם באור אחרון של תיבה וכאשר קריאת
התיבה מעיל הניתו האחד על האות שבה הנגינה והאחד בסוף
התיבה פרינו וביאי ראיות על כל אלה איש איש בתמונתו ודע
כי ד מלכים הם שחמיד סמוך להם אחד מן ד מלכים אחרים ואלו
הן אהר כל זרקא סגול אחד כל תביר טפחא וכן אחד כל זקף גדול
שפחא ואחד כל שפחא אמת או סוף פסוק וכן יש משרת שלא
ישרת רק משרת אחד עמו והוא התלישא קטנה כמו שיתבאר
בתמונתו גם המירכא כפולה לא ישרת בלי דרגא לפנו
זעתה אדבר מן המשרתים דע כי ב' משרתים הם שכל אחד
לא ישרת רק למלך אחד והם המתפך לא ישרת רק
לפשטא וחזקת בן יומא לא ישרת רק לקרני פרה וב' מלכים כל
אחד ישרת רק לב' מלכי והם הדרגא לא ישרת רק לתביר ודרביע
ותמירכא לא ישרת רק לטפחא ולסוף פסוק והקדמא ישרת לב'
מלכים ודר' משרתים כאשר יתבאר בתמונתו

פרק ה

בביאור תמונת וצורות כל הטעמים מלכים
ומשרתים ושאר מלכים ולא משרתים
וריעים ומשפטים בקצור מופלג כאשר יעלה בחקירה ואחזקל

במשרתים כי הם קודמים למלכים כאשר כתבתי כבר וזהו
תמונת המונח הוא כמין אורת הגון כזה ויש קודמין לו
 שופר ישר או שופר הולך וזה המשרת
 הוא סתמיר עבודתו יותר מכל שאר המשרתים וקראתי שמו עבר
 משלמים כי הוא משרת לכל המלכים חוץ מן ג' סימנים שטש ראשי
 חיבות סלוק פיסוף פסוק טפחא שלשלת גם אין בכל המשרתים
 משרת שחרוף הרביר פעמים זה אחר זה כמוהו כי נמצאים זה
 מונחים זה אחר זה משרתים לתלשוא ולגרש ונמצאים מונחים
 משרתים לפשטא ולפזר ובמקום אחד נמצאים מונחים משרתים
 לפשטא וכל אלה נמצאים איש איש בתמונתו וגם קראתי לו עבר
 עבדי ועין כי הוא משרת לכל אחיו המשרת חוץ מן קדמא ומירכא
 וגם לאלה יש תנאים כאשר תראה בתמונת כל משרת ומשרת
 גם כבר הורעתיך כי תלועזים חלקיהו לג' חלקים סימנים מעם לעז
 פי' מונח עליו סכרבל וענתא אבארם

תמונת העלוי

הוא המונח ממש אך כשיבא לפני אתנח או
 זרקא קראו להם עלוי לפי שהוא משנה
 נוגט לשבח קראו לו כן ואין צריך להביא חברים לאלה כי רבים
 הם וכן כשיבא לפני זקף והוא באות השני הוא עליו כמו ספכם
 נשיכם ודומיהן אבל כשיבא באורת הראשון קראו לו סכרבל
 וענתא אבארהו

תמונת המכרבל

גם הוא מונח ממש אך כשהוא בא לפני
 זקף והוא באות הראשון קראו לו סכרבל
 מלשון כרבלתא חצרנאל שהוא בראש כמו סרנזי גזול רגע
 נקרא הראשון סכרבל והשני עלוי כמו שיתבאר בתמונת הזקף
תמונת המהפך הוא כף הפוכה כזה כך הוא בספרי
 האשכנזי אבל בשאר ספרי הוא כמין נוף
 הפוכה כזה לכן קורין לו שופר הפוך ואינו משרת רק לפשטא
 כמו וואקר ואל משה ודומיהו ולפעמים ישרתו המונח והמהפך
 יחד לפשטא וזה כשיבא לפני המהפך מלה זערה או מלה מעלול
 ונמצא מהפך פשטא בחיבה אורת וכל זה יתבאר בתמונת הפשטא

דברי' כט

דברי' יח
ירמיה יח

תמונת הדרגא כשמו כן הוא חמה למדרגת הסולם כזה וגם
 נגונו חמה לתמונתו ויש קורין לו שופר גלגל
 ואינו מדוע למה והוא משרת לב' מלכים לחביר ולרביע וב' מלכים
 ישמשו לו הקדמא והמונת הקדמא כמו כרע שכב בארץ המונח
 כמו גם כן יאח אין לו וגם הוא משרת למונת כסולא בסתר דברתי
 וביד מקומות ישרת למירכא כפולה כאשר יתבאר בתמונתו

תמונת התלישא קטנה

יש קורין לו תלשוא או תרסא
 והוא שמו הנכון כי כן הוא כדמו
 תרים שיש לו זנב נוגע באות האחרון על התיבה כזה ואינו משרת
 רק לטעם אחד הנקרא אזלא או גרש ואין זה רק כשיבא אחריו
 הקדמא ויהיו אז למלך ההוא ב משרתים והכלל לעולם יבא אחר
 התלישא קטנה קדמא ואחר הקדמא יבא אחד מן ג' מלכים כמו
 שיתבאר בתמונתו הבאה אחר זאת וכך מקומות יבאו אחריו קדמא
 אזלא על חיבה אחת כמו יהי כל הנזפלי וכוכסנג ויבאו ב' תלישי
 על חיבה אחת כמו ויקומו כל בניו ודומי והסכה כזה כתבתי בפ' ד'
 תמונת הקדמא הוא מקל אחד למעלה באמצע ה

תמונת הקדמא

התיבה נוטה מימין לשמאל ויש קורין
 לו אזלא והוא הנכון כי הוא לשון הליכה כי הטעם הזה הולך
 לשרת ואנחנו האשכנזים קורין אזלא המלך שקורין לו האחרים
 גרש או טרס כאשר יתבאר בתמונת הטרס והנה זה המשרת ישרת
 לר' משרתים למהפך לדרגא למונת למירכא סימן מרסם וישרת
 לג' מלכים לזרקא לאזלא לחביר סימן זאת אות הכרית כאשר
 יתבאר כל אחד בתמונתו

תמונת המירכא

עיקרו לקרא מארכא אלא שהניחו האלף
 בצידו להקל כאלף של שקר מיון שהוא
 כמו מאיין וכן יש קורין לו מאריך והוא שם משותף לו ולסחג או
 לגעויא כאשר יתבאר במקומו והוא מקל תחת האות נוטה מימין
 לשמאל כאלכסון וכשמו כן נגונו שהוא קול פשוט ארוך ועוד
 אדנר בו בתמונת הספ' ועיקר שידותו רק לב' מלכים לטפחא ולספ'
 כמו את השמים ואת הארץ וביד מקומות הוא משרת לזרקא כמו
 שיתבאר בתמונתו ולפעמי ישרת לב' למירכא כמוהו והיינו שיבא

מדבר' כג
קלל' ר' יעני' מה

מפלי' יז

דאפי' א'

כ מירכזה זה אתר זה אשר פיה ישראל עשיתם פה ונמצא חותם
משרת לטפחה אבל יהוא ב מירכות יד וקראו לו מירכא
כפולה ויש קורין לו תרין חרטין פ' שנים מקלות ונמצא
ביד מקומה ותמיד בא לפניו משרת אחד והוא הודגא כמו ויבא
לו יין וישת וכלי במסרה גדולה

תמונת הירח בן יומו כשמו בן הוא כי צורתו כירח כשהוא
בן יום אחד והוא חצי עגול כזה ויש
קורין לו גלגל ואינו יודע למה ואינו משרת רק לקרני פרה כאשר
יתבאר בתמונתו

תמונת המאיילא הוא קו אחד כרסות השפחה ולא יבא
יחיד כתיבה רק עם האתנה או עם הספ

או עם השפחה עם האתנה ישרת בוא מקומות אך בתנאי שיהיה
בין המאיילא והאתנה חנועה אחת פעם בתיבה אחת פעם בכתיבה
כמו ויצא נח בשבעות ויבא וכו' וכה מקומות ישרת עם הספ כמו
שיחבאר בתמונת הסילוק וכה מקומות ושרת עם השפחה בתיבתו
כמו שיחבאר בתמונתו וביה מקומות בא המאיילא בתורה בין
קדמא לזרקא כאשר תראה בתמונת הזרקא הבאה אחר זה ובכאן
נשלם דין וחוק המשרתים ומעתה אתחיל לכאר דיני המלכים

תמונת הזרקא הוא כדמות עגול בלתי שלם מתחיל בסוף
התיבה למעלה והולך לצד ימין ומגיע עד

אמצע התיבה וכל עור שהו הולך הוא יותר גבוה ותמונתו תעיד על
נגינתו ולא יבא לעולם בלי משרת רק כשהוא ברפ או אחר אתנה

או אחר רביע ויש לו משרתים במונה עליו ותלישא קטנה וקדמא
והוא יוצאים מן הכלל שמשרתם מירכא כמו כי תשגא את דאש בני
ישראל ועמר כמבואר במסורת וזכויבאו לפניו ב מונחי השני

נקרא עליו ולא יבא זה רק כשהמשרת הראשון באות הראשון כמו
הן קרבו וימין לסיח מי שפח לאדם ואם הוא באות השני יהיה
קדמא והשני מונח כמו העדותי בכם היום ואם יהיו לפניו שלשה

משרתים הראשון תלישא קטנה והשני קדמא והשלישי מונח כמו
ואם ביום שמוע אישה וגו' ואם יש לו יותר מן ז' בל אשר לפני
התלישא קטנה הם מונחי כמו חגי עומר לפניך שם על העור

ראשי ט מניח ט

מחול א

דברי טח ר'
דברי ר'

מירכ ל'
מחול ז'

ודומיהן ואם יתא פסיק בין קדמא לזרקא ויהיה מירכא כמו וברני
אלהים אותי ברסן ב ויאמר אלהם ראובן הנה תרדת אל יבן
זכיה מקומות ויא מאיילא בין אולא לזרקא בתורה כמו ויבא יעקב
מן השדה וכולי במסרה גוולת וקראו להן סלקין ונחתין פי עולין
ויורדין כי כל שאר בתורה עולין ולא נחתין כי יבא המונח בין
הקדמא והזרקא כמו ויחיד יצחק תרדו ודומהו ואחר כל זרקא
יבא טעם סגול כאשר יתבאר בתמונתו ונמצאים שני זרקות זה אחר
זה כמו גם בטרם יקטרין והנה על בטרם זרקות כי הוא אחד מן
הג טעמים שכן דינם כמו שבארתי לעיל בפרק ד

תמונת הרביע נקודה אחת למעלה באמצע האות וזוהו הוא
נבל מהחולם כי הוא כפאת האורת וגם
הרביע הוא יותר גס ועב מהחולם וישלו ב משרתים המונח והזרקא
חה כשיש לו משרת אחד הוא המונח כמו ויאמר אלהים נעשה
אדם זכשי לו כ משרתים הראשון דרגא זה שני מונח כמו פקוד
יפקוד אהכם ואם יש לו ג' משרתים מה שלפני הדרגא הוא מונח
כמו לא מבני ישראל המתו זכה מקומות ישרתו המונח בתיבתו
כמו אל תעצבו וכו' במסרה גדולת ולפעמים אין לו משרת וזה
כשהוא בראש הפסוק כמו והארץ היתה תהו ובהו ובספר עט
ספר קודא לזה רביע לגרמיה

תמונת הפשטא הוא מקל קטן למעלה באות האחרונה
של תיבה באלכסון מימין לשמאל כזה

ויש לו משרתים כאשר יתבאר ותעיקרם הם מהפך ומירכא וזה
כשיש בין המשרת והפשטא חנועה אחת או יותר הוא לעולם מהפך
כמו מריע זרע וכשאין ביניהם נקודה כלל הוא מירכא כמו ירע
שור קניהו ואם יבאו ב משרתים לפני הפשטא והראשון באות
הראשון הוא מונח והשני מירכא או מהפך כמו ליל שימורים הוא
ואם הוא באות השני הוא קדמא כמו מהרי שלש סאים קמת ואם
יבאו שלשה משרתים לפני הפשטא הראשון תלישא קטנה כמו
ונבקע היר הזמים מהציו ואם יחיו יותר כל מה שלפני התלישא
הוא מונח כמו וישלח הזקניה מלך יהודה אל מלך אשור וגומר
והכלל אם בא משרת לפני התלישא הוא מונח ואחריו קדמא

ראשי א'
מחול א'
ראשי ז'

מחול א'
ראשי ז'

מחול א'
ראשי ז'

מחול א'
ראשי ז'

מחול א'
ראשי ז'

מחול א'
ראשי ז'

מחול א'
ראשי ז'

ואחריו סהפך או מירכא ואחריו פשטא . ואחר פשטא יבא זקף קטן על הרוב כמו ואמר אלמים יהי אור . ולפעמים יבא אחריו רביעי . אבל צריך לבא אחר הרביעי פשטא אחד כמו והמן נופל על המטה ובג' מקומות יבא אחר פשטא תביר כמו אבי דבר גדול הנביא . וכו' במסג' ונמצא פשטא אחר פשטא כמו הן הארס הירד ולפעמים יבאו על מלת אחת ב' פשטין וזה כשהמלה בטעם מלעיל האחת כסוף התיבה כודרכו והשני על האות שבה הנענית כמו על-דבר הפסוק כמו שבארתי בפרק ד :

ראשי א'
ראשי ז'
מלכים ה'
ראשי ג'

תמונת היתוב

צורתו כמו המהפך אלא שהוא יותר קטן מסמ' ולא בא רק לפני הנקודות במלה זעירה או במלה שהטעם על לכן יש קורין לו שופר מוקדם ובא במקום פשטא ולכן יש שקורין לפשטא יתוב ויש קורין ליתוב משפיל וכן קרא לו רש"י . וכן מקומות הוא משרת לפשטא כמו או בנבלת בהמה שפאה . וכו' במסג' וקורין להם טעם לאחור עש' ובשאר מקומות יבא אחריו זקף כמו אלה בני בלהה ואין לו משרת כלל תמונת הזקף קטן הוא כרמות שוא למעלה על האות ומשרתו מונח כמו ויעשאל ה' ולפעם

ועני כז

אין לו משרת ובפרט כשהוא ברפ' כמו ה' רפה ודך . וכן כשיבא אחר פשטא אין לו משרת וכן כשיבאו ב' זקפין זה אחר זה כמו ומשה בן שמשנים שנה ואחריו ועל הרוב יבא ביניה מונח כמו ואמר אלמים ישרצו הפנים וכבר הודעתך בתמונת המונח כי המונח הזה רל הבא לפני הזקף אם הוא באות השני הוא נקרא עליו וכשהוא באות הראשון נקרא מכרבל וכן כשיבאו לפניו ב' מונחים הראשון נקרא מכרבל והשני עליו כמו אשר בפר' בהם : אשר וצא ממעד ועל הרוב יבאו עם מלת אשר . ולפעמים כשהתיבה של ג' מלכים יבא הזקף בלי משרת אבל יהיה אז מקל בראש המלה והוא כמו והכהן והבשר ודומיותם וכן כשהתיבה שלפניו במקף כמו אבנר שהם ויש קורין למקל הזה מזה . ואומרים שהוא בא במקום מחג וראוי לבא בכל מלה של ג' תנועות רצופות כמו שבא לפעמים המונח והזקף בתיבה אחת במקום מחג כמו האשים : כאשם וכל זה יתבאר לך היטב בשער המתגים . ונמצא בזה כמלות שאינן של ג'

ראשי א'

מח' לט ראשי טו

של ג' מלכים כמו שפך לך : ואברתם . ואינו במקום מחג ויש קורין לו מראה מקום . והמלך אשר לפני הזקף תמיד פשטא וכל זקף שלאחריו פשטא יבא אחר הפשטא זקף אחר כמו אותם אמר . ועניית כנס דולו אשר עליך . וחמיהן :

תמונת הזקף גדול

הוא מקל אחד אצל הזקף בעד שמאל כזה . ואינו בכלל ה' המלכים רק

על שם אחיו הזקף קטן נקרא . ואין לו משרת . ויש אומרים כי המקל שבעדו הוא במקום משרת ולא יחכן כי היה צריך שיעמוד בעד ימין הזקף כדון כל משרת שיבא לפני המלך ותמיד אחריו שפחא כמו דגון וריעותא אך לפעמים יבא זקף קטן בינו ובין השפחא כמו ואתה לא כן נתן לך . ונמצא ג' יתוב אחריו כמו ויאמר מי הציר לך ונמצא ג' תביר בינו ובין השפחא כמו איש אשר רוח אלוהים בו . אבל לא נמצא תביר ואחריו זקף גדול לעולם והכלל אחר הזקף גדול יבא לעולם אחד מהמלכים הגדולים ונמצא זקף גדול אחד זקף גדול כמו ומכל כל עבולתו

תמונת התביר

הוא מקל אחד עקום תחת האות נוטה לצד שמאל ובתוכה נקודה קטנה כזה . ומשרתו

הוא הדרגא אך בתנאי שיהיה בינו ובין התביר ב' נקודות כמו וילן

העם ודומיהן . ואם אינו כן יהיה משרתו מירכא כמו ויבא משה .

וחננה לי בתוככם ודומיהן וטו יוצאים מן הכלל שאין ביניהם רק

נקודה אחת והם בדרגא כמו ואברתם ה' יהיה וכולו כמסג' אבר

אם יבא ביניהם פסיק . הוא בדרגא אפילו אין ביניה רק נקודה אחת

כמו המול ימול וכן במסורת כל דסמך לאדכרא . פי כאשר השם

הסיוהר הוא בתביר המשרת שלפניו תמיד בדרגא אפי' אין ביניהם

רק נקודה אחת כמו הרחיב לנו . ואם יהיה המשרת עמו בתוכו

יהיה מירכא . ובתנאי שיהיה קודם התביר אות נקוד בשוא ולפני

השוא אות נקוד בקמץ או בצירי או בחולם סימן להם הצפור

כמו יצאו ושהרגו התבוננו . אבל איש חטף פתח בין המשרת

ובין התביר לא יהיה מירכא רק יוצאי מן הכלל וסימן אל תלחמו .

על הפהנים ותעלו על שפת . ואם יהיה לתביר במשרתו והראשון תחת מלה זערה או מלה מלעיל יהיה הראשון מונח והשני דרגא

מחית ז'

ראשי טו

ראשי טו

ראשי טו

ראשי טו

ראשי טו

ראשי טו

ראשי טו

ראשי טו

ראשי טו

ראשי טו

ראשי ויקל ה' במו גם מעוף השמים איל תמים מן הצאן ואם יהיה המשרת באות השני יהיה קדמא כמו ואשר ראש בית אבותם הוא ואם יהיו לו ג' משרתים מה שלפני הקדמא תלשא כמו וארל נתלת עבדיו ואם יהיו לו ארבע משרתים כל מה שלפני התלשא הוא מונח כמו כל הבא אל המקום אשר נפל עים ולעולם אתר תכיר טפתא כמו אתר הזקף גדול עש

תמונת הטפחא ויש קורין לו טרומא ואיני יודע פירוטם

והוא קו אחד למטה באות נוטה לצדימין וסימן וימיני טפחה שמים ומשרתו המירכא חוץ ביד מקומות ושרתו המידכא כפולה כמו שכארתי בתמונת המירכא וזכח מקומות ישרת המירכא לטפחה בתיבתו ובעלי המסורת קראו אותו מאיילא ונתנו בתם סימן מהם גללוש פירוש מושבותיכם וההרותיה מבליתיה וכו' במסג' וכשתמצא אחרים מלבד אלה הרע כי הם מהגים ולא מירכאות ונמצא לרוב בלי משרת וזה ברפ או אחר אתנת ורע כי לא נמצא פסוק בלי טפחא לעולם ואחר כל טפחא אתנת או ספ ובפסוק שיש בו אתנת יש בו ב טפחות אחת לפני האתנת והאותת לפני הספ כמבואר בפר' ב' ואם יבא האתנת והספ סמוכים יחד ואין ביניהם טעם אז יספיק הטפחא שלפני האתנת לבד כמו כאשר בתהילה ואיקץ וכן כשיש ביניהם מלת במקף כמו ואמר אליהם יהי אור ויהי אור

תמונת האתנת הוא כדמות טית הפוכה כזה ויש לו

ב' משרתים המונח הנקרא עליו כמו שכארתי בתמונת המונח עש' או ב' מונחים וזה כשהטעם בשניהן מלעיל כמו כי לא תחפיקי וביא מקומות ישרתו המאיילא כאשר בארתי בתמונתו עש' ורע כי האתנה נוהג מנהג חצי הפסוק ולא חקא חצי הפסוק שמש אלא בחצי משמעות הפסוק לפעמים קרוב לראשו ולפעמים קרוב לסופו ולפעמים ברפ כמו וישעו ויהי חמת האלהים ויש קורין לזה סתפא או סתפא ולא ידעתי פירוטם ולא יקבצו לעולם ב' אתנתות בפסוק אחד ובפסוקים קצרים אין בהם אתנת ובא הטפתא חמורתו כאשר בארתי בתמונתו ועיין בפרק ב'

ראשי ויקל ה' יהוסע כב וקעיה כר

סמואל ב'

ראשי מל' ראשי א'

ימניה כר

ראשי לר

תמונת הפור הוא כדמות צרו פשוטה כזה ואין לו משרת רק המונח כמו וישכיסו בכקר ולפעמי' ב' מונח' כמו ויתנו אליו וכל נשיאיהם וכן עד ז' ולא נמצא בלי משרת רק כשהוא בראש פסוק או אחר אתנת ונמצאים כ' או ד' או ה' עד ח' פזרים זה אחר זה כמו שכארתי בפרק ג' ויבא אתריו על הרוב תלשא ואחר התלשא קדמא כדרכו כמו ויהי מאן הפקיד אותו ו ולפעמי' יבא אתריו תלשא גדולה כמו כיצור שמן גם גרשים או קדמ' ואזלא אבל אלה על המעט

תמונת התלישא גדולה צורתו כצורת התלישא קטנה

המשרת שהוא בסוף התיבה כמו שככתתי בתמונתו וזה שהו' מלך הוא בראש התיבה וישרתו מונח אחר או ב' או ג' עד ז' כגון ועל הנחל יעלה על שפתו מזה וסוף כל עץ מאכל ולא יבא בלי משרת רק כשהוא בראש פסוק או אחר האתנת גם כשהוא בא אחר הפזר כמו זרע וקציר ונמצא תלישא אחר תלישא כמו בא הנה ואשלחך ואין לו דומה

תמונת הטרס הוא הגרש והוא מקל בא באלכסון

באמצע התיבה נוטה לצד ימין וכבר כתבתי בתמונת הקדמא שיש שקורין לגרש אזלא ומה שאנתנו האשכנזים קורין אזלא הם קורין אותו גרש דהיינו שני הטעמי' שהם זה כנגד זה כאלה' אנתנו קורין אותם קדמא אזלא והם קורין אותם אזלא גרש ואך הדין הפשוט כך הוא כשיבא לפני הגרש משרת הנקרא קדמא אותו הגרש קורין אנתנו אזלא כמו ויאמר אליהם לנת' אבל כשאין לפניו קדמא אנקרא גרש ואין זה רק במלה שהטעם באות הראשון מן התיבה ואחריו עוד נקודת אחרת ואין לו משרת אנקרא גרש כו' ועש' ויאמר ודומיהן

והכלל שיש לזה הטעם ב' משרתים קדמא או מונח זה אם המשרת באות הראשון הריו הוא מונח כמו הן הנה תחת הנחשת ואם המשרת באות השני או הוא קדמא כמו ויקח תרח ואם יהיו לו ב' משרתים הראשון לעולם תלשא כמו ויקחו אליך פרה אדמה ופעמים יהיו הקדמא והאזלא בתיבה אחת כמו והסירותי וסלחתי ופחיתוי אבל אם אתריו רביע לא יהיה המשרת עמו בתיבתו אלא

סמואל ב'

ראשי לט במדכ' ו'

יחזק מל'

ראשי ט סמואל ז'

במדכ' לא יעשי ס' ראשי לא במדכ' יט

ישוב הגרש להיות צרשים והאמת שהיה ראוי לקדמא ישוב להיות
מחג כמו ויאמר איש אל רעהו והכלל המשרת המיוחד לאזלא
הוא הקדמא ואם יבא לפכו משרת אחד הוא המונח מן א עד ג אז
דמי ח כמו ויצאו את עצמות סלבי יהודה ואדע עצמות שדיו ואת עצמות
הכהנים כל אלה משרתים לאלא שעל הכהנים
תמונת הגרשים ויש קורין לו טרסים וצורתו דיועה שהוא
שביגרישין וההפרש שבין הגרש והגרשו
הוא שגרשו הוא לעולם בנקודה אחרול של מלה בגון וישפע יתרו
והגרש לעולם בנקודה ראשונה כמו שכתבתי והגרשים אין לו
משרת רק כשתב לפניו מלה זערה או מלה שהיא מלעיל או ישרת

ראשי כז כ לו המונח כמו הן גביר שמה קבירו
תמונת הלגרמיה הוא מקל אחד בין כ תיכות כמו הפסיק

שאכא אהכ גם ההפרש שביניהם
אבאר בתמונתו דע עתה כי המקל שבין כהתיכו איננו טעם שהרי
איננו על שום אחת מן האחויות אך המונח שלפניו הוא המשרת
והמקל אינו אלא לסימן על זה ולכך נקרא לגרמיה רל לבדו כי כל
שאר מונחים הם משרתים הם לבדו מלך ועל הרוב אחד המקל
מונח רביע והיינו שהמקל עומד בין כ מונחים כנון ויאמריו אלהים
אבל כשהוא ברפכא הרביעי בלי מונח אחריו כמו ואיכה אשית וערלי
זכר ודומה וביה מקומות בא אחריו אזלא עם הקדמא לפניו כמו
ויקח את מלתו בת יסעאל בן אברהם וכו' במסרה גדולה ונמצא
אחריו פשטא בג' מקומות ופזר בב' מקומות ונמנין עפ' המסורת
והכלל כי לא יבאו אחריו רק ארבע טעמים סימם ראפף פי
רביע אלה פשטא פזר וישרתו לו שני משרתים המונח
והמירכא וישרתו לו ב מירכורתו אחר זה כמו ויש שני כניו ס
מתלון וכליון או מונח ומירכא כמו כי המלש אסלטי אל ארץ
פלישתים עד הנה בארתי תמונות המלכים ומשרתיהם ועתה
אבאר תמונת ה' הטעמים שאינם מלכים ואינם משרתים טעמינים
פסקשם כמו שכתבתי בפרק א'

תמונת הפסיק הוא מקל אחד בין כ תיכות כמו הלגרמיה
וכבר כתבתי וההפרש שביניהן ועתה אומר

בכלל שופסיק לא יבא רק בין משרת למלך כגון בין מחפך
לפשטא ובין דרגא לחביר ובין מירכא לטפתא ובין מונח לאתנת
ובין מונח לפזר אבל בין מונח לרביע לא נמצא פסיק רק במקום
אחד והוא כהאמר האליה בורה השמים ולא נמצא כן עם
הלגרמי לעולם רק ברפ כמו שכתבתי בתמונתו ונמצא פסיק אחר
פסיק כמו מדוע עברת להלחם ובעלי המסורת מנו כל הפסיקין
הנמצאים בכל ספר וספר מלך ספרים כגון בספר בראשית כט
פסיקין בספר שמות יד פסיקין וכן כלם ומה שמנו מספר הפסיקין
ולא הלגרמים לפי שהפסיקין הן המועשין והנה מצאתי במסורת
בן אשר כי לה סכות בא הפסיק ומנעתי לכתבם כי מצאתי הרבה
והרבה שאינם נכנסים באחד מהמשרת כללים ההם לכן אומר אני
שאי אפשר לתת בהם כללים מספיקן כשם שאי אפשר לתת כללי
במלכים ומשרתיהם כמו שכתבתי בפרק א'

תמונת הסגול ויש קורין לו כגולתא ותמונתו להפך מן
הנקודה הנקראת כגול כי היא ב' נקודות

זו אצל זו ונקודה אחת תחתיה וכוה תעמוד הנקודה הזויה למעלה
על ב' הנקודות כזה ולא יבא כי אם אחד הזרקא ואחר כל זרקא
סגול רק במקו אחד והוא אלה אמר יי למשיתו לכרש אשר דחוקתי
בימינו ויא כי הרביע עומד במקום הסגול וכן כשיבאו ב זרקות זו
אחד זו סגול אחד יספיק לשניהם כמו גם בטרם יקטירן את ההלב
ועל הרוב יבא בלי משרת וכשיש לו משרת הוא מונח כמו וירח
יי ארת ריח הניחוח ולפעמים ב כמו ראינו כי יהיה עמך ו

תמונת הקרני פרה כשמו כן תמונתו כזה וביש ספרים
תמונתו כזה שחם תלישא גדולה

ותלישא קטנה והדין עמהם כי כן נגונו כשניהן וכפזר ולכך יש
קורין לו פזר גדול ולא נמצא רק יי במקרא ומשרתו ירח בן יקט
הוא ולא אחד אבל כשיחזיב מלות לפניו בא לפני היררת בן זומו
מזנת אחד כמו פאת קרסה אלפים באמת וכן כשיש לפניו ג מלות
הם ב מונחים לפניו כמו גם הנה העץ אשר עשה המן וכוה האופן
נמצאו לפניו א' או ב' או ג' או ד' או ה' מונחים אבל תמיד הכמוך
לו הוא הירח בן זומו

ראשי מה

ראשי כז

ראשי כח

ראשי ט

כמה לר

אקת ז

רות כז
סמואל כז

תמונת השלשלת כשמו כן תמונתו ואין לו משרת כי לא
 יבא רק ברפ ותמיד אחריו פסוק ולא
 נמצאו רק ז' בבלא הספרים כמו וימאן ויאמר וישחטו ויקח וכן
 במסורת ז' מרעוים ופסקין הרישקראו לשלשלת מרעים כי יש לו
 קולרעם כמו שכתבתי כבר :

ראשי לט ויקראם

תמונת הסלוק

הוא ספ ורבים טועים וחושבים כי שתי
 הנקודו' שזו על גב זו בסוף הפסוק הן טעם
 הספ' ואין אלא לסימן ושעם ספ הנקרא סלוק הוא סקל אחד
 פשוט למטה באורת אשר בה הנגינה כזה ובה הוא נבדל מן
 המירכא והטפחא כי תסיר נוסח לצד שמאל והטפחא והמאיילא
 נוטים לצד ימין והסלוק אינו נוטה ימין ושמאל וכן המתג והגעויה
 כאשר יתבאר במקומו ולא ישרתהו לעולם רק המירכא כמו את
 השמים ואת הארץ ובה מקומות בא המאיילא עמו בתיבתו
 ונתתי בהם סימן הקרמא ההא בעל בעמיו להחלו הקוף וקניתי

ויקראם 66 יטעו ה סמות 3 הוסע 65 דהג

לו ו הולת לרורותיכם רבי שמן מסחת קרש המם מסועצותיהם
 האלף והאשתאולי ובעת תמצא אחד מלבר אלה תרע כי הוא
 מתג ולא מאיילא כטן בכל מושבותיכם : ודומיה וכבר נתתי סימן
 כי המתג הוא קו פשוט איננו נוטה ימין ושמאל והמאיילא כדמות
 טפחא ובה תוכל להכיר איזה הוא מתג או מאיילא ורוק' והנני
 אכלול בקצרה מה שכללתי עד הנה בארוכה ואחזיל במשרתים
 כבר כתבתי בפרק ד' כי תמונה משרת לכל המלכים חוץ מן טפחא
 וספ' ושלטרה לכן אין צורך לזכור טמושו בכל אחד ואחד הם
 המשרתים האחרים לקרני פרה ישרת הירח בן יוסף לאזלא
 תלשא וקרמא לגרמיה המירכא לרביע הדגא לזרקא
 תלשא וקדמא ומירכא לפשטא מהפך ומירכא תלשא ואזלא
 לזקף העלוי לתביר ורגא ומירכא ותלשא ואזלא לטפחא
 ורגא ומירכא לאחנה עליו ומאיילא לסלוק מירכא
 ומאיילא ועתה אודיעך עת צאת המלכים מנהגם זה אחד
 זה אחד וזרקא סגול אחד פזר תלישה אתר תלישה גרש אתר
 גרשים רביע אתר תביר טפחא וכן אתר הזקף גדול אתר
 טפחא אתנתאו ספ' אתר לגרמיה רביע אתר יתיב זקף וכן אתר

פשטא אתר שלשלת פסוק : דאלה הם המלכים הנמנעים לנא
 זה אתר זה לעולם מן הפזר נמנע הזקף ורביע וטפחא ואתנת
 זאסף : מן התלישה נמנע פזר ורביע ולגרמיה חקף וטפחא
 זאסף : מן הגרמיה נמנע תלישא וזרקא חקף וטפחא זאסף :
 מן האזלא נמנע פזר וזרקא וטפחא זאסף : מן הרביע נמנע זקף
 וטפחא זאסף : מן הפשטא נמנע טפחא זאסף : מן הזקף נמנע
 פזר וזרקא זאסף : מן האתנת נמנע אחנה כמחוי : מן התביר
 נמנעים כל המלכים חוץ מן הטפחא וכן מן הזקף גדול :

ההגה

מצאתי כתוב באחד מספרי הנקדנים וזה לשונו אין
 פסוק שיקובצו בו יב המלכים כלם יחד אך נמצא
 עשרה מהם בפסוק אחד והוא ויקבוץ את הכהנים וגומר חסרים בו
 חתיב והתביר עד כאן לשונו ולפי החשבון שלי שהמלכים הם
 יט אם כן חסרים בו השלשלת והגרש והגרשים והזקף גדול זה
 והתלישה גדולה והפסוק אך מצאתי פסוק אחד שלא חסר בו
 רק הפזר הקטן והגדול והשלשלת כי נמצאים בו יו מלכים והוא
 זה ויאמרו אריו לכו שובו גם ז המשרתים כלם נמצאים בו חוץ
 מהורגא והגלגל :

פרק ו

בדיני המלוה שטעמן מלעיל או מלרע הנה
 אתר שהשלסתי דיני הטעמים כלם נשאר לוי
 לבאר איך מקום מצבם ותחנותם אם בראש או באמצע או בסוף
 המלה ולכן דע כי כל המלות נחלקו בטעמיהן לבי תלקים החלק
 הא' שהם בטעם מלעיל וחלק הב' שהם מלרע ופי' המלות האלה
 בארתי בספר נמורת המסורת במאמר ד' עש' והנה אם באתי לכתו'
 כל המלות איזה מהן מלעיל או מלרע ירבה כמות הפרק הזה עד
 למעלה ראש' מצורף לזה כי רובם מבוארים בספרי המדקדקים
 כאשר גם חלקי בארתי בספר הבחור אשר חברתי לכן הסכמתי
 שלא לדבר בזה הפרק רק מהמלות שדינם בטעם מלרע ולפעמים
 ישובו בטעם מלעיל ואבאר הסבות שיביאם לידי כך ובראשונה
 יש לך לדעת כי כמיני מלעיל הם הא' כשהטעם באות הראשונה
 מהמלה והב' כשהוא באמצע המלה דהיינו שלא בתנוע' אחרונה
 של המלה בי כאשר הטעם בתנועה האחרונה של המלה הישא

נקראת מלרע וזוה המין הבחזה נחלק לב' חלקים האחד הוא
 מלעיל בעצם והשני הוא מלעיל במקרה ופי' בעצם שדין המלה
 בעצם ובראשונה להיות מלעיל ובמקרה דל שדין המלה הוא
 מלרע ויקד מקרה שלסכה מן הסברת שב הטעם מלעיל כאשר
 יתבאר עוד אמנם המין הראשון והוא שהטעם באות הראשונה
 לא יהיה לעולם מלעיל רק במקרה והני מילי בפעול' לא בא הטעם
 באות הראשון רק במקרה אבל בשמית נמצאים רבי שהם מלעיל
 בעצם כמו ארץ קודש שער אורח ודומיהם והם לא ישובו מלרע
 במקרה לעולם כאשר יתבאר עוד והנה הסכות המבטלי' הטעם
 שהוא מלרע שישבו מלעיל הם ג' סימנם קפה פי' קירוב פי' סיוק
 היפוך ועתה אבאר אחד אחד קירוב פי' קירוב הטעמי' והיינו
 כשהיה מלה שטעמה מלרע ויסמך אליה מלה שטעמה מלעיל
 תהפך המלה הראשונה להיות גם היא מלעיל מפני שני הטעמים
 שגששו דבוקים וקרובים זה לזה לכן נסוג הטעם הראשון אחר
 כמו קרא לילה ושאל לו אבר בלח ודומיהם והנה על
 הראשונים אנכי מצטער על שכך כתבו כלם ונראה לפי דבריהם
 אלו שקירוב הטעמי' לא נאמר רק על פעל עבד לנכתר היחיד ואני
 באתי להוסיף עליהן דברים רבים כהנה ואומר כי אמת הוא כי
 קירוב הנגינות אחר מן המבטלי' המלרע אך צריך להתנו' ג' תנאים
 הא' שהמלה השניה שטעמה מלעיל צריך שיהיה באות הראשונה
 ולא באות השניה והמסל' תנה מלה יקום טעמה מלרע ובה כי
 כאשר יקום איש מלעיל בעבור מלה איש אבל על מי לא יקום
 אורהו אעפי' שמלה אורהו מלעיל כמו שבארתי למעלה סם
 מלה יקום כשארה מלרע לפי שהטעם תחת הריש ולא תחת האלף
 והתנאי הב' צריך שיהיה הטעם שבמלה הראשונה משרת ולא
 מלך והמסל' והיך וכל עבד אדני זה לדבר עם אדני זה הראשון
 מלרע לפי שהוא במלך דהיינו בפשטא' והשני מלעיל לפי שהוא
 במשרת דהיינו במנוח וכן כאשר שמע עבד אברם אעפ' שמלה
 עבד מלעיל לא ישוב טעם של שמע מלעיל כי הוא כתביר ו התנאי
 הג' שלא תהיה המלה הראשונה דגושה בדגש חזק כמו כפר לחם
 כביר כח ודומיהן אעפי' שלחם וכח המ מלעיל לא נסוג טעם של

ראשי' במד' כז
אזכ כט

דברי' כב
אזכ כה

דניאל' ז

ראשי' כד

כפר וכבוד לאחור בעבור שהם תששים ותכלל כי עקר קירוב
 הטעמים לא נאמר רק על מלרע של שתי הברורות בין שיהיו מן
 השלמים או חבלתי שלמים כמו כנתי פא יוד לא נוצר אל' בו
 הנולד לו אני קרוא לה כמו בשלמים למועד שמור לך ויש מן
 השלמים הבאים מלעיל בלי קירוב הטעמי' כמו שאול שאל האיש
 הנה שכר עלינו גם נמצא הבאים מלרע עם קירוב הטעמים כמו
 כל למד צדק לא נשק לו ודומיהן ודע עוד כי קירוב הטעמי' נאמר
 גב' על מלות ביטניים בלשון רבי הבאי בסמיכות כמו אכלי לחם
 כוכבי אור יורדי בור וכן בפעולים בלשון נקבה הבאים בסמיכות
 כמו תסונת בלי יעצובת רוח ארבת ריע אך קשה לי על כתובות
 גרן וכתבונת יקב שהם מלרע ובכן אתהיל בדיני הפיסוק
פי' סוק המבטל השני הוא פיסוק הטעם והמקדקי קראו לו
הפסק וסתם הפסק נאמר על האתנת וספ' לפעמים
 הוא כחלל גם שאר טעמים המפסיקי' כגו' זקף ורביע ותביר וטפתא
 כי גם להם לפעמים דין הפסק להפך התנועות ולהשיב הטעם
 שהוא מלעיל למלרע כאשר יתבאר והנה ידוע מדרך הרקוזק כי
 לא יבא טעם באותה נקודה כשוא לעולם אך כשתבא המלה ההיא
 בהפסק ישוב הטעם לקמץ או לצרי או לחולם סימן להם האפוד
 והטעם שהיה מלרע נעשה מלעיל כמו מן שפרו שפרו ומן
 ישפרו ישפרו ומן דברו דברו וכל זה מבואר בדקדוק ולכן
 אקצר בהם היפוך המבטל השלישי הוא ויו ההפוך
 רוצה לומר ויו פתוחה המהפכת עתיד לעבר
 והיא סבה שהטעם שהוא מלרע ישוב מלעיל וזה דוקא בעתיד
 נתי פא אלף ויוד ונתי עין ויו זנתי למד הא וגם בכפול' אבל בשלמים
 לא ימצא זה לעולם חה בעבור השוא הנח שבהם והנה אתן לך
 כלל גדול בזה דע כי כל העתידים שנמצאו בהם כ' תנועות רצופות
 בסופן בלי שוא ודגש ביניהם ואחר התנועה האחרונה נתראה או
 נסתר רל' אורה בלי ניקוד ויבאו עם ויו ההפוך או המלה ההיא
 מלעיל על כן עתידהקל לא ישובו מלעיל כי יש שוא בין כ' התנועות
 ובחפרי פא טו יש דגש לפיכך לא ישובו מלעיל אבל בבלתי
 שדמי' לא שייך דגש או שוא לפיכך ישובו מלעיל והמסל' מן

נקראת מלרע ו והנה המין הבחזה נחלק לב' חלקים האחד הוא
 מלעיל בעצם והשני הוא מלעיל במקרה ופ' בעצם שרין המלה
 בעצם ובראשונה להיות מלעיל ובמקרה דל שרין המלה הוא
 מלרע ויקר מקרה שלסבה מן הסבורת שב הטעם מלעיל כאשר
 יתבאר עוד אמנם המין הראשון והוא שהטעם באות הראשונה
 לא יהיה לעולם מלעיל רק במקרה והני מילי בפעול' לא בא הטעם
 באות הראשון רק במקרה אבל בשמות נמצאים רבי שהם מלעיל
 בעצם כמו ארץ קודש שער אורח ודומיהם והם לא ישובו מלרע
 במקרה לעולם כאשר יתבאר עוד והנה הסבות המבטלי הטעם
 שהוא מלרע שישוב מלעיל הם ג' סימנים קפה פי קירוב פ'סוק
 היפוך ועתה אבאר אחד אחד קירוב פי קירוב הטעמי דהיינו
 כשהזיה מלה שטעמה מלרע ויסמך אליה מלה שטעמה מלעיל
 תהפך המלה הראשונה להיות גם היא מלעיל מפני שני הטעמים
 שנעשדבוקים וקרובים זה לזה לכן נסוג הטעם הראשון אתר
 כמו קרא למה ושאול לו אבר כלה ודומיהם והנה על
 הראשונים אנכי מצטער על שכך כתבו כלם ונראה לפי דבריהם
 אלו שקירוב הטעם לא נאמר רק על פעל עבד לנכתר היחיד ואני
 באתי להוסיף עליהן דברים רבים כזנה ואמר כי אמת הוא כי
 קירוב הנגינות אתר מן המבטלי המלרע אך צריך להתנו ג' תנאים
 הא' שהמלה השניה שטעמה מלעיל צריך שיהיה באות הראשונה
 ולא באות השניה והמטל הנה מלת יקום טעמה מלרע ובא כי
 כאשר יקום איש מלעיל בעבור מלת איש אבל על מיל יקום
 אורחו אעפי שמלת אורחו מלעיל כמו שבארתי למעלה סם
 מלת יקום נטארה מלרע דפי שהטעם תחת הריש ולא תחת האלף
 והתנאי הב' צריך שיהיה הטעם שבמלה הראשונה משרת ולא
 מלך והמטל והיך ויכל עבד אדני זה לדבר עם אדני זה הראשון
 מלרע לפי שהוא במלך דהיינו בפשטא והשני מלעיל לפי שהוא
 במשרת דהיינו במוכה וכך כאשר שמע עבד אברהם אעפ שמלת
 עבד מלעיל לא ישוב טעם של שמע מלעיל כי הוא כתבדו התנאי
 הג' שלא תהיה המלה הראשונה דגושה בדגש חזק כמו כפר לחם
 כבד כח ודומיהן אעפי שלחם וכח המלעיל לא נסוג טעם של
 כפר

ראש' א' מדכ' כז
חזק כט

דברי ככ
חזק כח

דמיא כז

ראש' כז

כפר וכבד לאחור בעבור שהם דגושים והכלל כי עקר קירוב
 הטעמים לא נאמר רק על מלות של שתי הברורות בין שהיו מן
 השלמים או חבלתי שלמים כמו מנחי פא יוד לא נוצר אל בנו
 הנולד לו ואני קרוא לה כמו בשלמים למועד שמור לך ויש מן
 השלמים הבאים מלעיל בלי קירוב הטעמי כמו שאול שאל האיש
 הנה שכד עלינו גם נמצא הבאים מלרע עם קירוב הטעמים כמו
 בל למר צדק לא נשק לו דומיהן ודע עוד כי קירוב הטעמי נאמר
 גב על מלות בינוניים בלשון רבי הבאי בסמיכות כמו אכלי לחם
 כוכבי אור יורדי בור וכן בפעולים בלשון נקבה הבאים בסמיכה
 כמו תמנת כל ועצבת רוח אהבת ריע אך קשה לי על כתבואת
 גרן וכתבואת יקב שהם מלרע וכך אתחיל בדני הפיסוק
פיסוק המבטל השני הוא פיסוק הטעם והמדקקי קראו לו
 הפסק וסתם הפסק נאמר על האתנה וספ הפעמים
 הוא כילל גם שאר טעמים המפסיקי כגו זקף ורביע ותביר וספוא
 כי גם להם לפעמים דין הפסק להפך התנועות ולהשיב הטעם
 שהוא מלעיל למלרע כאשר יתבאר והנה ידוע מדרך הדקדוק כי
 לא יבא טעם באותה נקודה בשוא לעולם אך כשתבא המלה ההיא
 בהפסק ישוב השוא לקמץ או לצרו או לחולם סימן להם האפור
 והטעם שהיה מלרע נעשה מלעיל כמו מן שמרו שמרו ומן
 ושמרו ושמרו ומן דברו דברו וכל זה מבואר בדקדוק ולכן
 אקצר בהם היפוך המבטל השלישי הוא ויו ההפוך
 רוצה לומר ויו פתוחה המהפכת עמיד לעבר
 והיא סבה שהטעם שהוא מלרע ישוב מלעיל חה חוקא בעתיד
 נחי פא אלף ויוד ונחי עין ויו ונחי למר הא וגם בכפול' אבל בשלמים
 לא ימצאזה לעולם חה בעבור השוא הנח שבהם והנה אתן לך
 כלל גדול בזה דע כי כל העתידים שנמצאו בהם כ' תנועות רצופות
 בסופן בלי שוא ודגש ביניהם ואור התנועה האחרונה נתראת או
 נסתר רל אור בלי ניקוד ויבאו עם ויו ההפוך או המלרע ההיא
 מלעיל על כן עתידהקל לא ישובו לעיל כי יש שוא בין כ' התנועות
 ובחכרו פא טן יש דגש לפיכך לא ישובו מלעיל אבל בבחתי
 שדמי לא שייך דגש או שוא לפיכך ישובו לעיל והמטל מן

יאכל האכל וכו' שהם מלרע נאמר ויאכל ויאכל מלע וכן מן יאם
 תאמר ביה ויאמר ותאמר מלעיל והמם בסגול לסכה שתדע אהב
 אבל כשיבאו בהפסקתם בפתח ומלרע כבראשונה כמו ויברכהו
 ויאמר וזה לא בספר - וכל זוען ויוסף דאיוב הם גב מלעיל כמו
 ויען איוב ויאמר וכן כל עתיד יבחי פא יר עם זיו ההפוך הם מלעיל
 כמו סן ירד ויב ידע ודוכה נאמר וירד וישב ודע וכן בהפעיל וירד
 וישב וידע כלן מלעיל ומלת ויצא ויוצא יוצאים מן הכלל שהם
 חסיד מלרע וזה בעבור נחמה האלף וכן בנחי העין סן יקום וישב
 נאמר ויקום וישב ובהפעיל ויקום וישב וכן בכפולים סן גלל ויגל סן
 סכך ויסך ודומי האין הפרש בזה בין נחי העין ובין הכפולים כאשר
 בארתי בספר החתור וסן נחי למד הא ויבין ויפן ויצר ואף בלי
 זיו ההפוך כמו אל תפן אל קשי וכן יעש יי עמכם חסד בפתח
 בעבור אורת הגרון והגלל כל עתידים של ב' תנועות והאחרונה
 נקודה בסגול או בפתח בסכת אחעה הם מלעיל ובררו בסגול
 יותר מבשאר תנועות הקטנות לפי שזהברה שלו יותר קצרה
 מכלם והראיה כל מלה שנקורה האחרונה בערי ונכאה מוקפת
 אל מלה זער תשוב לסגול כמו הנה נא אולדנו ותשכר כר
 ודומה רבים והנה יש מלות אחרות ישובו לעיל בסכת המקף
 וכפרק המקפין ארכר במ בעה

פרק ז

הנה אחרי שהשלמתי דיני המלות איזה מהן
 מל עיל או מלרע נשאר לי לבאר תמונה אחת
 שהיא דומה לתמונת טעם אבל איננה טעם והוא קו אחד פשוט
 שלא יטה וסין ושטאל הרה אות אחת או שתיים שבתוכה זולת
 הטעם של אותה החיבה ויש קורין לו מאריך והוא שם משותף
 לו ולמירכא כמו שכתבתי בתמונתו ויש קורין לו געיא ואינו נכון
 בו הנעיא הוא שם מיוחד לסין אחד מהמתני כאשר יתבאר בסוף
 הפרק ויש קורין לו סתגוכן אקראהו גם אני וחלקתי לטשרה
 מיניק ונתתי בס סמנים מתג ורסן פי מלכים הנעורת
 גרונות ראשיים סמוכים נכרים ועל זה אמרתי במדיו
 פרק רב טובו בס יפין אכתוב על הספר כדיו
 בו יסצא האוסרין במתג ורסן עריו

והנה מתג ורסן הם בענינים נעשים להשיד במ הליכר הסוס
 והחמור ורבתי פרשו לי שמתג הוא הנקרא בלשון אשכנז גיבס
 ובלעז מורסו ורסן הוא בלשון אשכנז צאנים ובלעז ברליוו
 אסכן שניהם ענין אחד אך המתג הוא העקר שמיטין אותו כפי
 הסוס ורסן הוא טפל לו לפי שהם הרצועה אשר המתג נקשר בהם
 וסגיעין על להוי הסוס ועל אצונו להשיד במ הליכר הסוס כן
 הקו הזה נקרא מתג או רסן להשיד במ הקריאה ולהנעימה בטעם
 ומאחרים את נגנת הטעמים שלא יבאו מהרה ויהרסו מקום מצבם
 על כן הם באים תמיד קודם הטעמים בתנועה אשר בראש החיבה
 או באמצע אבל בתנועה האחרונה לא יבא מתג לעולם ועוד סגולה
 למתג שהוא מכיל לפעמי בין לטון ללשון כגון לא ישנו אם לא
 ירעו היוד במתג להורות על יוד השרש ששרשו יטן ואחרי דברי
 לא ישנו שאין בו מתג היוד לעתיד שרשו שנה וכן ויראו שהוא
 לטון מורא נמצא חסרים יוד השרש והמתג מורה עליו כמו ויראו
 בני ישראל את יי לחי המתג היה לטון ראיה כמו ויראו האנשים
 כי הובאו והכלל מי שאינו קורא המתגים כמשפטן אינו בטוח מן
 המכשול וישנה במבטא ובכונה לכן ראוי לכל קורא שישים עיניו
 עליהם וירגיל את עצמו בהם בנעירותו ויזכרם בזקנתו ופזב לוכל
 ופי חיון

יהום כר
 ראסי מג

ועל זה הכתיבאסכנז אמרתי בחפני
 תלמיד תנה מתג בשפתותיך וקרא ושים רסני עלי לחייך
 ולסוד הכי גרסא רינקוחיך תזכור ותדע כל ימי חייך
 וקודם שאתחיל לבאר צריך להקדים לך הקדמה קטנה זו היא
 ידוע כי התנועות הן ה גדולות וה קטנות וסין הגדולות אלי
 יתו טוב וסין הקטנו כל כמר טפס פי רשן ושטן והנה הנקדנים
 גם המסורדים הוסיפו על הגדולות עוד ב' תנועות קטנות והם
 הפתח והסגול וקראו לכלן ז מלכים ואני נתתי בהן סין ויאמר
 אליהו והנה כמו שהמתג הוא העקר בהתגרת הסוס והחמור
 והרסן הוא טפל לו כאשר כתבתי לעיל כן המתגים שסמנם מתג
 העקר ואשר סמנם רסן הם טפלים להם ובכן אתחיל לבאר
 מתגי המלכים פי כל חיבה שיש בה ז מלכים רל נקודות
 רצופות וטעם החיבה במלך השלישי יטן

המלך הראשון במתג אך בתנאי שלא יהיה אחר המלך הראשון
 לא שוא ולא דגש כמו אנכי אלה מושבי ראשונה בירושלים ודומיה
 ובעבור זה לא יבא מתג תחת חנועה קטנה לפי שתמיד צרו לוחות
 אחריהם שוא או דגש והנה לא נמצאים מתגים תחת סגול או פתח
 להגביש לומר שלא יבא זה רק בשאריות אחת מאותיות אלו
 לפי שאינן סמלין דגש וכשיבא אחר המלך הראשון שוא או דגש
 או יבטל המתג כמו אברהם ישראל יצרון ודומיהן אבל השוא
 אחר המלך השני לא יבטל המתג כמו ודרשת והקרת ושאלת
 ועמרו יחרדו וכן אם יהיה עוד מלך אחר ארר הטעם שבמלך הג'
 לא יבטל המתג כמו הקיע ברכתני פטיפרע והרגוני וישכרני
 וכן אם לפני ג' המלכים יבאו איזה תנועות שאינן ראויות למתג לא
 יבטל המתג ממלך הג' טלפני הטעם כמו והתנחלתם משבועתי
 והמיטיתו אבל אם יבא לפיכוח תנועה הראויה למתג ויהיה אם כן
 ארבע תנועות ער הטעם לא יבטל המתג מהמלך הג' כדנו ויהיה
 המלך הראשון שהוא הרביעי לטעם כלי מתג כמו הרפונים האנכי
 מהערים אבל אם יהיה דגש או שוא אחר המלך השלישי או יבא
 המתג תחת המלך הרביעי כמו העשירים ואחר התרומים ודומיהן
 ולפעמים יהפך מתג לטעם משרת ויהיה המלך והמשרת בתיבה
 אחת אבל אין זה רק כשיהיה המלך זקף קטן או יבא המונח במקו
 מתג כמו חאש והעצים לא יאכל כתמאת באשם ושמה והחיה
 העליל וכן כאשר יבא קדמא אלא בתיבה אחת יבטל המתג כמו
 והביאותים ויצאו משה ואל עזר והכלל כי לא יבא משרת במקום
 מתג רק המונח עם הזקף והקדמא עם האזלא:

ב

מתגי התנועות הגה ידוע סודך הדקדוקי שכל שוא שאחר
 חנועה גדולה הויה נע לפיכך יבא תמיד
 מתג תחת התנועה חגולה שלפניו כמו אמרו וישבו שופטים
 לשוטים פיתים ומיך גבולך וכן כשהיו שרשית כמו ער שוכך
 ואפילו אם הם יסרו חוידין או הויון על פי המסור לא ימנע המתג
 מלכא כמו ישמן אלהים בכל גבולך ודומיהן וגם מתגי התנועות
 האלה תתחלפנה לפעמים למשרתים ודוקא למונח עם הזקף
 הקדמא עם האזלא כמו שכתבתי במתגי המלכים כמו שלחךך
 נדה

גריה ונבלו כל זכורך ודומיהם
מתגי גרוניות ידוע כי אותיות הגרון שהם אחעה הם שונאי
 השוא ולא יקבלוהו כי אם בג' אופנים כאשר
 בארתי היטב בפרק שירה ובכל שאר מקומות בה תחתיו אחר מן
 החטפין שהם חטף קמץ וחטף פתח וחטף סגול והנה כל תנועה
 הן גדולה הן קטנה הבאה לפני אחד מן החטפין האלה היא מתוגה
 כמו ושאלה אשתו יעבור נא : מאנו לשמוע חועכת מצרים :
 ואסף אותו ועמד חי וכשחבה אורת נקודת בפתח לפני האורת
 המתוגה תהיה האות המתוגה דגשה ויהיה ג' מתג תחת האורת
 הפתוחה ותהיה א"כ תהיבה ההיא בשמי מתגים זה יתבאר לך היטב
 במתגי הראשונים הבאים אחר זה והכלל תחת כל תנועה שלפני
 החטפין בא מתג ואפילו שלא באותו גרונות כגון כל תיבה שיש
 בה ב' אותיות דומות והראשונה בשוא ותדבנה מהן והפך השוא
 לחטף פתח ומתג לפניו כמו רבבות אלפי ישראל על לו כעופרת
 בהררם שיעיר בעניי ענין וכן בשחבה וז' שדוקה בראש
 התיבה הנקודה בשוא ותנועה אחת אחרית שהמסוררים קראו לה
 יתד והפך השוא לחטף פתח והויו היא מתוגה כמו והב הארץ
 וקרב לבו ושבה שבך ודומיהן ויש הבאים בחטף פתח ואינם
 מתוגים כמו או בשתי כיתרון האור וכן לשון ברכה ולשון אכילה
 כמו שפירשתי בפרק שירה ואין כאן מקום ויש מתגי הגרוניות
 האלה שיבא משרת במקום המתג כמו ואספו יעבדני שעטבו ויש
 פליגין עליהן :

ראשי כ
 תלים כח ספטי
 ויקרא יג קלל כ

מתגי הראשיים הם המתגים הבאים בראשי התיבות בחוץ
 קודם הנקודה שבראש התיבה ובאין בג'
 ורכים או על שוא דגש או על ב' שבאים באמצע או על אחרת
 כאשר באר כל תיבה שבה תנועה ואחריה בסמוך שבא ותנועה
 וא"כ אחת מן ג' דרכים שאמרתי וא"כ בסמוך החטפה אשר בה
 הנגזר התנועה הסמוכה לפני השוא או לפני הדגש הויה במתג אך
 בתנאי שתהיה מוטעמת במלך כגון ושלתו את פתורת הפטים
 וידברו אל אנשי עירם ויבארו את מצרים ויברכהו והחל ליתר
 וכשיהיו ב' שבאים באמצע כמו ושמעו ארץ קול ופתחו

יאסע כ איש אמתחתו : ותסבנם : דומיהם וכשהיו בראש החיבה
 אור-הברגשר מרש אחריה וארז הדגושה אחת מאהלה
 הנקוד בחפ אז יהי בתיבה חזויה שני מתנים האחד בארז ה
 הראשונה במתג ראשים והשני תהיה התנועה שלפני אהלה
 כדינו אך בתנאי שתהיה התיבה במלך כמו ויעבור את מעבר
 יבוק ויעמוד השמן הכנעני הסתלה הנעודה שיר המעלות ויש
 יפה הכהנים הטובות שאין בהן רק מתג אחר ויש רבים במס
 חרוקה ואחריו וגש כמו ורד מעקב ממעשיו מספרך : מסבכו
 וחמיהן רבים : ינמצא במס חרוקה בלי גש אחריהם וקראו להן
 מתנים מתנכים ואזכרם במתגי הנכרים ויש מלות מתוגות במתג
 ראשי לפני זו שרוקה כשאחריה שוא ומוטעמת במלך כמו
 ובקצרכם : ובשכבך : ולמעלים דכסמך : וכן ולשמעאל :
 ובמעודכם : וחמיהן מעשים הבאים כן במלכים הגדולים : ויש
 הבאים עם זו שרוקה והטף פתח אחריהן כמו ורחב דומיהן ככר
 כתבתים במתגי הגרונות עיון שם וכל לשון התפעל כגא במתג
 בתנועה שלפני השוא הראשו כשהוא מוטעם במלך כמו משתחווים
 לו : ויתיצבו מתוהרים המתנכרים דומיהן : ויש מאלת המתגים
 הראשיים שהמתג השני והפך למשרת כמו ויברכם ביום החוא :
 ויש מלות שיבאו בהם ג מתגים כמו מסועצותיהם : הראשון הוא
 סמתגי הראשיים והשני סמתגי גרונות והשלישי סמתגי המלכים
 והרביעי שחתת ההא הוא הסוף פסוק :
 מתגי הסמוכים כל חיבה של ב תנועות בלי שוא ודגש שדינה
 מלרע והוא סמוכה במקף אל חיבה שטעמה
 באות השני יבא מתג תחת התנועה הראשונה של המלה הסוקפת
 כמו קברת רחל : תאכל עליו מצות : מעם פרעה ונשל גוים רבים
 אליה נבר הארץ ודומיהן רבים :
 מתגי נכרים יש תנועות שהם מתגים ואין להם אחר מן הכלל
 חמוכרים עד הנרה והגאן רבינו סעדיה קרא
 לקצחם מתגים מתנכרים ואני אביא קצת מאותם הנראים בעיני
 נכרי : כגון מתג הבא לפני שוא פשוט והמלה בטעם מלך או משרת
 כמו תרשא הארץ ושא : תסדי : אוכיר : עדבות סואב : שכבת זרע :

המרב כ

ראשי מ

ראשי לה

רצפת בראש מתג בחפ וטראה לי שסמך זה משכו וקחו : קראו
 צום : נרו ושלמו : ואזכרם שבאים כן לתקון הקריאה : וכן כל
 יהיה או ויהי בפשטא הויו במתג : וכן כשהוא במקף כמו ויתראור
 וכן ויהי למך וכן כל לשון חויה חיוות יהיה יהיו לחיות בהיות
 פחיות : יחיה יהיו במתג וכן כל מקרא קדש בפשטא הם במתג
 וכן כל סם שבאות שאינה שרשית כשבא עליה הא הודיעה או הא
 חשאלה היא פתוחה ומתוגה אבל יש הפרש ביניהן כי המתג של
 הא הודיעה הוא בעד שמאל של הפתח כמו המכסה את הקרב
 הסלסל דיו : המסכן תרומה : המעושקה : המענגה ודומיהן רבים
 סאר אבל המתג של הא התמיה או השאלה הוא בעד ימין הפתח
 כמו המכסה אני המערת פריצים : המעט מפס ודומיהן : כי המתג
 של הא הודיעה עומד סמוך אצל המס הראויה להיות רגושה ובא
 המתג אצלה תסרתה והמתג של הא השאלה עומד בעד ימין
 הפתח במקום שוא כי חיה ראוי ההא להיות בחפ כדון כל הא
 השאלה והחמיה ובא המתג תחתיו במקום שהיה ראוי לעמוד השוא
 כך קבלתי ספי אא הראש זל : וכן בא המתג תחת הא השאלה
 על שאר אותיות רפויות כמו הברכה אחת : הדרכי לאיתכנו
 התשתק החמרא : ויש מתגי נכרים באים עם החורף בעבוד אהלה
 כמו לצבאך : בדועך למנאצי ודומיהן : גם בעבור כ שואים כמו
 ולבהמתך : תפארתך ובתחפנתם : ויש מאלו הבאים דגושים
 אחר החורף כמו מספרך וכבר כתבתים במתגי הראשיים : ויש
 מלות זערות סן אהלה כשבאים לפנין אותיות בכלם או הא הם
 מתוגות כשהמלה בטעם מלך כמו בעם : בעם : לעם : מעם : וכן
 מעל פאת ודומיהן ויש עוד מלות הרבה שהם מתוגי בעבור המקף
 ואדרב גם כפרק הסקפין הבא אחר זה :
 זעתה ארבר מן הגעיא : הנה כתבתו בתחלת זה הפרק כי
 יש שקורין לכל מתג געיא וטעות
 הוא בידם כי געיא הוא שם מיוחד למתגים הבאים עם השואים
 והוא לשון צעקה מן אם יגעה שור : כי בכל מקום שימצא זה צריך
 הקורא לסוך בקול ארוך וחמונתו קו ארוך פשוט בתמונה המתג
 כמו שבארתי לעיל והנה הם רבים מאד על פני המקרא ולא בא

וקראו

תלי קהל יש מ כב

דמ

ראשי לה יכמ

כמר כ

ראשי כו יתו פ

ליובל

רק אצל אות שואה שבראש המלה ליסין השוא וכבר כתבתי בפ' שדה בשיר כי קריאת השוא שאצל הגעיה קריאתו על אופנים דא' כשאריו את ממותות אהנה קריאתו כקריאת אות אהנה שאריו כמו תתי נפשי דעו אפה קורין אותם כאלו נקוד תהיו רועו ואם יבא לפני הירד קריאתו וירקמשש כמו וידעו כי אלהים ביד משה ואהרן קורין אותם ביד וידעו ואם יבא לפני שאר אותיות קריאתו בקריאת פתח ממש כמו שלמים הם לבב אנוש יאריך ונשונה קורין אותן שלמים לבב ונשונה והכלל כל שוא געיה שבבל המקרא נקרא כפתח הוץ כשתבא אחריו אתה מאותו אהנה או יוד אז תשחה קריאתם כמו שמבואר לעיל והנה כל פרשה שבתורה יש בה געיה אחד או יותר חוץ מן ה' פרשיות שאין בהן געיה ואלה הן לך לך חיי הלחות וישב ויחי זארה משפטים תשא ויקרא מצודע אחריו קדושים אמור בלק ראה וילך ברכה וכל שאר ישבהן געיות והן פ' במספר סימן להן געיה זו מה שראתו לבאר בענין הגעיה ועתה אתחיל בפרק המקפין

תליס קיט חוכים
תליס כהע
ראמי לך תלי קך
חכה ה

פרק ח

בדיני המקף והוא קו ששה אחד דק נמשך למעלה בין תיבה לתיבה ומחברין יחד ואינו בכלל הטעמים לא מהמלכים ולא מהמשרתים ונקרא מקף לשון סבוב שהוא סבב כתיבות יחד כדי שיהיו נקראות באלו הן תיבה אחת ולכן יש קורין לו סמך שהוא מסמך כתיבות יחד והם רבים מאד על פני המקרא וכמעט אין קץ להם גם רוב הספרים אינם מסכימים יחד על כל אחד ואחד מצורף לזה כי המדקדק לא דברו מדיני המקף רק טעם מזער ומי שהאריך בהם יותר מכלם הוא ר' יהבי בעל ספר עין הקורא וכבר זכרתיו בשער שברי לוחות עש זאני מספרו אלקט מה שטראחלי טוב והכרחי לדעתו גם במקומו אוסף על דבריו מה שהשם ישם בלבי וממנו אשאל העזר דע כי עקרי המקפין הם באים עם מלה הדבק שהן שלתנועה אחת הנקראות מלות זעורות כמו גם אך רק אם על אל ודומיהן וסמכי במקף אל מלה שטעמה לעיל או לרע כמו גם אישה עמה אך הפעם רק טוב עם אלהים אל לוש על השמים ודומיהם רבים

ראמי ז
חכילי ז

רבים בנל מקום שאין להם טעם מלך הם במקף זולת כעטים הבאים במשרתים על פיהם מסורת ומלך את על הרוב היא במקף ונקודה בסגול וכאשר היא בטעם היא בעציו וכן הדין במלת יש וכן ובקצת שמות כמו בן שם לבכשהם בטעם הן בעציו וכשהן במקף הם סגול ליוכן דין כל המלך שסופן צרי כשיבאו במקף הם בסגול ועו אדבר עם ומלת כל כאשר היא בטעם היא בחולם וכאשר היא במקף חטוף היא מוקפת לעולם וכל המלות זעורות שבסופן אחת מאותו יהוא כמו או מיכי לא זה כשיסמכו לחיבה מלעי הם במקף על הרוב כמו כרנפשו ולא באה מיוזת וכל מקו שיבא לפני רביע יבטל המקף כמו או נפש אשר תגע ודומיהן ובהסמכם לפני הפטואה הם במקף כמו כיהוא יברך הזבח אתר אלה תדע כירוב שאר המקפין הנמצאים במקף הם בין במלות רצופו ושתיהן שמות או הראשון שם והשני פעל או הראשון פעל והשני שם אבל כ פעלים רצופין ומקף ביניהם לא נמצאו לעולם ועל הרוב המלה הראשונה מרע והשנייה מלעיל והם של ב מינין הא שהמלה הראשונה טופה נת נסתר והמין השני טופה נת נראה ופליג נסתר שא מאותיות יהוא נחות בסוף עם אחת מן ה' התנועה הגדולה שסמנם אליהו טוב ושנים מהן שהם הצרי והחירק על הרוב לא יבאו במקף רק כשהשם הראשון בא בסמיכות ענין אל השם השני דל כאלו חסר ביניהן מלת של אותן שהם בצרי סופן יוד נחת המורה על לשון רבים בסמיכות כמו בגירקדשו אנשישם מעדנרמלך וצרהיה ודומיהן וכן נמצאים סמוכים בלשון יחיד עם הא בסוף כמו ופהתואר מקנה צאן פתנהרן ודומיהן שבלי מקף דינם בסגול ובעבור המקף נשתנה הצרי ובוז הם נפרדים משאר המלות שסופן נת נרא בשם מוקפין משתנין מצרי לכגול כאשר יתבאר עוד אבל עשה לך קנה לך נטה לך רובם בלי ספק וזאתם שמוקפי בחירק סופן יוד נחה כמו פרי בָּטָן וכלי כסף ודומיהן ונמצאים מוקפין בלי סמיכות כמו בבלי ועת ויהרערב ויהירקר אל הפגערבו עמיאתה וג שאר התנועות הגדולות שהם הקמץ והחולם והשורק יבאו במקף בלי סמיכות ענין כגון חקמץ בשבא אחריו אלף או הא נתת כמו ונשא עם מצא

הן סקרא קדש הוא כמו גשה נא ושקה ליה דומיהו ואשר הם
 מוקפין בחולם הם עם ויו או אף נחה בסוף בוי כמו זרעו בו
 ושמו שוע בבגדו בו ועם האלף כמול קרא לו למצא חן גם בלא
 דעת דומיהו ואשר הם מוקפין בשורק כמו ויתצופים ופלושם
 חגמל וזאת ושמרודעת דומיהו אלה הם המוקפין בנה נסתר
 בסוף ומעטים מהם המוקפין עם נח נראה רק עם החולם נמצא
 מוקפין כאשר אבאר אלה בניי החטף קמץ והנה כבר
 הודעתך בפי שנהקדני כללו הפתח והכנול עם ה התנועה
 הגולות וקרא להן זמליל גם כבר הודעתך בפרק שירה בשיר
 כי אחר התנועות הקטנות לא יבא נח נסתר כי אם אחר הסגול
 הבא לפעמים הא כמו יעשה יקנה יראה ודומיהו וכשתסמך
 עליהם מלות מעיל תהיה הוא מוקפת כמו תעשה לי תעשה
 פלא יהיה דעת דומיהו ונמצאים רבים מוקפים עם הסגול
 ואחריהם נח נראה יש מהן שמות ופעלים ומלות ואשר הם של
 תנועה אחת כבר זכרתי מהם למעלה כמו את בן יש שם דומיהם
 וכן בצווי גש הלאה ובעתידים ויתן לך ויתבק לו וינשק לו כלם
 היה דינם בצדו והמקף מהפכם לסגול ונמצאו פעלים שהם תמיד
 בסוף בין במקף בין לא במקף כמו ואלתם שם וישבתם ברה
 דומיהו והמוקפין עם הפתח כבר זכרתי מהם המלות הזעור שהם
 מלות הרבך ונמצאים מוקפים אחרים ופתוחים והם של ב מינים
 האחד כשיהיו בשמות רצופים סמוכים כמו כרת ענוק הראשון
 מלרע והשני מעיל כמו משפט צדק כבדת ארץ דומיהם והמין
 הז' הם פעלים הפרתוחים ומוקפים למלה או לשם מעיל כמו
 למרדעת וזלמים ונמכר לך וישכב שמה וכן קח לך שמע
 נא סלה נא דומיהו ונמצאים מוקפין בחטף קמץ רל כה שאני
 קראתי קמץ הטוף כמו של שאלה וישמר אלה זכר נא ושמר
 דעת כלם היה דינם בחולם ובעבור המקף נשתנה לקח ועב לא
 נמצא מקף במלה שסופרת חולם עם נח נראה כמו זכר שפר
 דומיהם אלא ישבו לקח ואע" שמצאנו לעשות לו לבנות לה
 בית וכן בנות לו דומיהו שהם במקף ולא נשתנה החולם להק
 וזה לבכבות הארת בעבור שהתו אינה שרשית והשני כרובם

תלו פח'ט

ראפי כ'כט

דבר' יב' א'

מלאים ויו' וכן דין החורק הכתוב עם יוד שאחריו נח נראה כמו
 שומרים הפקיד דומיהו לא יבא עליהם מקף בין במלות זעורות בין
 שאינן זעורות לפי שהם מלאים יוד כך נל' וכן אחר השורק לא
 יבא נח נראה במקף מפני טעם זה אבל נמצא בקבוץ כמו נאם יו
 כלן מוקפין הנה כל מיני מקפין אשר זכרתי עד הנה הבאים
 בין ב' תיבות רצופות בכלם התיבה הראשונה בטעם מלרע והשנית
 בטעם מלעיל ונמצאים מעטים היוצאים מן הכלל ובאים מוקפים
 על תיבות שטעמן מלרע כמו מלת יד הפתוחה היא תמיד במקף
 אף על תיבה שאינה מלעיל כמו הנה יד' בירמשה וכן כל יד
 הבא במסיבות אבל כשאנו סמוך הוא בקמץ בלי מקף כמו ביד
 רמה וביד חזקה וכן דין מלת כף כשהיא בסמיכות היא פתוחה
 ומוקפת וכן מלת בת אבל לא תבא קמוצה לעולם וכן נמצאו
 מלות בהק המוקפות למלות שאין טעמם לעיל כמו תקיעולם
 בתם לבכי דומיהו ו

והנה כל אלה הכללים שזכרתי ועוד אחרים מלכר אלה הנהגים
 ברוב המקומות לבלם נמצאים מבטלים ויוצאים מן
 הכלל ויש בקצתם מחלוקת לפי נקרני הספרדים והצרפתים ו
 והאשכנזים ואני לא אכניס ראשי בין ראשי האנשים האלה אך מה
 שכתבתי הוא העקר ליהודים תהיה אורה ויקר

סליק

ותכל כל המלאכה בפעם טובה וברכה פה דומיהו המהוללם היא
 העיר הגדולה בבית הסר דניאל במלכנו ואים חמדותי המדפים
 ספרו תערוח על יד אומנים מומחים וטובים פרסת
 ינוי כהלי עבדים גם אל הכרט חסכון
 מכון יום ה' א' כ' סין

בנלך